

Referat fra møte i Kringkastingrådet 23.04.10

May-Helen Molvær Grimstad ledet møtet, som ble holdt i møterom 7/8 i Radiohuset på Marienlyst.

Dagsorden:

09:00: Avspilling av klagesaker

- Intervju med forsker Bjarte Bruland i Sånn er livet

09:30: Åpning

- Kort presentasjon av nye deltakere
- Gjennomgang av møteagenda

09:45: NRKs musikkformatering – en trussel mot norsk språk og norske artister?

- Innledere: Louis Jacoby, visesanger og tekstforfatter. Knut Henrik Ytre-Arne, musikk sjef i NRK.

11:00: Hjernevask – useriøs agendajournalistikk eller seriøs kunnskapsformidling?

- Innledere: Professor Harriet Bjerrum Nielsen, Universitetet i Oslo. Harald Eia og Charlo Halvorsen, NRKs underholdningsavdeling

12:30: Lunsj

13:15: Klagesaker

- Klage på intervju med forsker Bjarte Bruland i Sånn er Livet (NRK P2)
- Gjennomgang av øvrige klagesaker.

14:00: Eurovision Song Contest

- Prosjektleder Jon Ola Sand orienterer om årets største programsatsning.

14:30: NRK- ledelsen informerer - og besvarer spørsmål fra k-rådet (lukket del).

Tilstede fra rådet: Jon Olav Alstad
Stein Gauslaa
May-Helen Molvær Grimstad
Mette Gundersen
May Hansen
Knut Haavik
Kristin Jensen
Kristoffer Kanestrøm
Gerd von der Lippe
Frank Rossavik
Elisabeth Skogrand

Tilstede fra NRK: Kringkastingssjef Hans-Tore Bjerkaas
Mediedirektør Annika Bjørnstad
Markeds- og kommunikasjonsdirektør Sigurd Sandvin
Programdirektør Grete Gynnild Johnsen
Programdirektør Per Arne Kalbakk

Tilstede fra sekretariatet: Rådssekretær Erik Berg-Hansen
Referent Vetle Daler

NRKs musikkformatering – en trussel mot norsk språk og norske artister?

- Jeg brukte fem år og flere hundre tusen på cd-en "Puslespill". Men det var umulig å få den formatert på P1 slik at publikum fikk tilgang til musikken min. Slik åpnet artisten Louis Jacoby sin innledning om musikkformatering i Kringkastingrådet.

- Å kontakte P1 var som å møte veggen. Samtidig ble andre artister overspilt, sa Jacoby, og ramset opp flere folkekjære artister som har hatt problemer med å bli spilt på P1: Geirr Lystrup, Ila auto, Trond Granlund, Tore Hansen og Tonje Undstad. – Hun fikk Spellemannprisen for plata "Aleina", og P1-publikum ville elsket den, sa han.

Jacoby påpekte at noe av musikken til en viss grad blir spilt i distriktssendingene. – Der bestemmer programlederne 30 % av musikken. Men det er blitt sånn at man snart ikke tør å gi ut norskspråklig musikk. Norskkvoten på 35 %, hvor musikken skal være laget eller sunget av norske artister, kan like godt fylles opp av engelskspråklige låter. Systemet er totalitært i den grad at det nærmer seg det umoralske. Det er en ting som teller for oss, og det er å bli spilt i P1. P1 har nesten total makt når det gjelder hvilke artister som skal overleve. Den makten er konsentrert om en håndfull personer, men musikk er subjektivt. Formateringsgruppa representerer nå det de var satt til å bekjempe, sa Louis Jacoby, som mente at NRK må begynne å offentliggjøre statistikk over hvor mange avspillinger som er på norsk hver måned, og ikke bare antall artister.

- P1 har blitt et vindu for spesielt utvalgte artister, og låtene på a-lista blir noen ganger overspilt slik at det blir ødeleggende for artistene. Intetsigende popmusikk overskygger det P1-lytterne egentlig vil ha, hevdet han, og viste til en undersøkelse der 46 % av lytterne mener det er for lite norske tekster. - Skammer dere dere litt over å ha en eldre lytterskare? Mange har ikke noen alternativ kanal å gå til. P1 er i ferd med å bli en blanding av P4 og det det ikke er plass til på P3, mente artisten.

- Vi har 3684 sanger aktive i P1s musikkbase, langt flere enn konkurrentene. 40 000 sanger spilles i året, sa radioens musikk sjef Knut Henrik Ytre-Arne. - 52 % av musikken vi spilte i fjor var norsk, 34 % var norskspråklig. Det oppfyller nesten norskkravet alene, sa han. Musikk sjef Terje Qvam i P1 orienterte om listesystemet. – Musikkformateringen er en garantist for norsk språk og norske artister, avsluttet Knut Henrik Ytre-Arne.

- Er det undersøkelser som tyder på at folk forlater programmer pga musikkvalget? spurte Stein Gauslaa.

- Ja, musikk er den viktigste grunnen til at folk slår på – og av – radioen, svarte Knut Henrik Ytre-Arne.

- Blir musikkredaksjonen byttet ut, eller har dere en slags rotering? Og hva er redaksjonens alderssammensetning? spurte May-Helen Molvær Grimstad.

- Vi har ikke noe åremålssystem, men folk bytter jobb av og til. Noen har vært med i 10-12 år, andre i 3 måneder. Den yngste er 27, den eldste 50, svarte Terje Qvam.

Frank Rossavik mente at de viktigste poengene fra Jacoby ikke ble besvart. – Jacoby hadde en rekke talende, alvorlige eksempler på praksisen, sa han.

- Det gis ut mer musikk nå enn før, og det er vanskeligere for etablerte artister å automatisk komme på. De må konkurrere med nye artister. Men norskandelen er stabil og økende, svarte Knut Henrik Ytre-Arne.

- Det er ikke plass til mange norske artister, fordi artistene ligger for lenge på listene, kommenterte Louis Jacoby.

- Det tar lang tid å etablere ny musikk. Vi ønsker å etablere låter og spille dem videre når folk har blitt kjent med låtene. Vi prøver å sende en kombinasjon av ny musikk og musikk folk kjenner igjen, sa Terje Qvam.

- Jeg lanserte begrepet musikkjuntaen. Musikkredaksjonen i P1 ser ut som de hører hjemme i P3, sa Knut Haavik, og fortsatte: - Dum Dum Boys har ligget lenge på listene. Er det riktig at en av de ansatte i musikkredaksjonen også er trommeslager i Dum Dum Boys? spurte han.

- Ja, Sola Johnsen er trommis i Dum Dum Boys, kunne Terje Kvam bekrefte.

Jon Olav Alstad ville vite hvor gjennomiktig utvelgelsesprosessen er. – Offentliggjør dere hva som er vurdert? spurte han. – Nei, det har vi ikke praksis for, svarte Terje Kvam. – I et likestillingsperspektiv er musikkredaksjonen sammensatt skjevt. Tenker man på speile samfunnet når man setter sammen musikkredaksjonen? spurte May Hansen, noe Knut Henrik Ytre-Arne kunne svare bekreftende på.

- Det virker som innleiderne bor på forskjellige kloder. Ytre-Arne kom ikke tilbake til poengene til Jacoby, mente Gerd von der Lippe.

- Å offentliggjøre lister er interessant. Det er ingen absolutte sannheter i dette, og noen av momentene her kan vi diskutere videre, sa Knut Henrik Ytre-Arne.

- Hvor lenge har listene hatt denne formen? Har dere vurdert å forandre systemet? ville Kristin Jensen vite. - P3 ble justert i fjor, med mer ny musikk. Justeringer i verktøyet foregår hele tiden, svarte Knut Henrik Ytre-Arne. Terje Qvam fulgte opp:
- Vi har hatt abc-lister så lenge vi har hatt formatering, i hvert fall 10-12 år, sa han.
- Er det noen form for samkjøring mellom kanalene? Samme låt kan bli spilt samtidig på P1 og P3, sa Kristin Jensen. - Musikkredaksjonene ser hverandres lister, men det er ikke noe "stormøte" for alle kanalene om dette, svarte Knut Henrik Ytre-Arne.
- De gangene samme låt spilles samtidig er tilfeldig, supplerte Terje Qvam.

- Jeg er opptatt av at det norske språk er den viktigste kulturarven vi har, og frykter for at vi om 30-40 år har tre språk i Norge: Ett "dataspråk", hvor vi forenkler og skriver f. eks. "d" isteden for "det", engelsk, og urdu, sa Knut Haavik. - Som en allmennkringkaster har NRK en spesiell forpliktelse til å verne om og styrke det norske språk. At formateringen er en garantist for norsk musikk er den største overdrivelsen jeg har vært vitne til på Marienlyst. Musikksjefen snakker om norsk musikk, men det han egentlig snakker om er engelsk musikk sunget av norske artister, sa Haavik, og fortsatte: - I utgangspunktet skal P1 være den største norske radiokanalen. Hvorfor skal man på død og liv konkurrere med de kommersielle kanalene? NRK kan lene seg litt tilbake, og la kommersialiteten bestå hos de kommersielle kanalene. Det er altfor snever utvelgning av musikk på P1. Og jeg

grøsser litt når jeg får bekreftet at en av de ansatte i redaksjonen også er trommeslager i Dum Dum Boys. Jeg vil ikke bruke ord som korrupsjon, heller inhabilitet, sa Haavik, og etterlyste varsomhet. – Jeg forundrer meg over måten musikkredaksjonen arbeider på. I et radiointervju med Pia Skevik i desember promoterer hun Thom Hell. Og han lå på a-lista i mange uker før plata kom ut, sa Knut Haavik.

- Den første debatten om formatering jeg var med på, var i 1994. Artistene har alltid stilt spørsmål om formateringen, men vi hadde aldri kommet til 52 % norsk musikk uten formateringen, mente Jon Olav Alstad. - Norskandelen lå svært lavt før man begynte å formatere. Det er heller ingen grunn til å mistenkeliggjøre de ansatte for ikke å gjøre jobben sin. Formateringen har også gjort det lettere for distriktsbandene å slippe til, tidligere dominerte osloband. Men jeg anbefaler å gjøre prosessen mer gjennomsliktig, publikum bør få mer tilgang på de vurderingene som gjøres, sa han.

May-Helen Molvær Grimstad mente det er skremmende at sju personer har så stor makt. – Dette er alfa og omega for framtida for mange artister. Det er en utrolig konsentrasjon av makt, mente hun, og spurte: - Hvilken dialog har man med musikkbransjen?

May Hansen påpekte at fem av de sju i musikkredaksjonen er menn, og mente det gjenspeiles i listene. – Dette er tankevekkende, sa hun.

Frank Rossavik var ikke enig med Knut Haavik i at NRK ikke trenger å tenke på lyttertall. – Dette er viktig for å legitimere lisensen. Det er heller ikke rart at Dum Dum Boys dominerer listene når de har kommet med ny plate. Jeg tar for gitt at trommisen ikke har vært med på vurderingen. Jeg regner også med at Jacobys innledning vil bli grundig diskutert i redaksjonen, sa han.

Gerd von der Lippe mente det kan virke kritikkverdig at Sola Johnsen sitter i redaksjonen som vurderer om musikken hans skal spilles. - I all vurdering av Dum Dum Boys er han inhabil, og dette følger vi ekstra godt med på. Dum Dum Boys blir ikke spilt mer enn andre norske band, svarte Terje Kvam.

Kristin Jensen syntes P3s "Urørt" har fått for lite oppmerksomhet, og at NRK fortjener skryt for tilbudet. - Urørt er en fantastisk bra kanal for nye, norske artister når det gjelder å få oppmerksomhet, sa hun.

- P1 har en lytterandel som er spesiell i internasjonal sammenheng, og man bør prøve å beholde den andelen. Samtidig ønsker man flere direkte flater på P1. Dette vil kreve at man holder fast på formateringen, sa Stein Gauslaa, og la til – Formateringen må speile bredde og mangfold. Det gjør inntrykk når Jacoby gir eksempler.

Kringkastingssjef Hans-Tore Bjerkaas roste rådet for en interessant debatt. – Vi har diskutert formatering lenge, og erkjenner at dette er et nødvendig redskap. Men det er tankevekkende det Jacoby gikk gjennom når det gjelder rotasjon og åpenhet. Dette må vi tenke gjennom. Men vi kan nok ikke imøtekomme kravet om at hele bredden og sjangermangfoldet skal ligge på P1. Det må fordeles på ulike kanaler med ulik profil. Posisjonen til P1 er ikke selvfølgelig – den kommer av at kanalen drives godt, sa Bjerkaas, og fortsatte: - Vi så en utvikling av lyttingen der snittalderen var godt over 50, og det er en dødslinje hvis snittet hele tida øker. P1 skal være attraktiv for godt voksne, men også drive nyrekruttering. Derfor må vi gjøre kanalen

mer attraktiv for dem under 50. Jeg mener musikkformateringen er en garantist for norsk musikk, og vi er på trygg grunn når vi oppfyller hele norskkravet med norskspråklig musikk. Sammensetningen av redaksjonen er noe vi må ta med videre. Formateringsredskapene har vært en "guttegreie" lenge. Vi er oppmerksom på dette og har det med oss, sa kringkastingssjefen.

- Musikkredaksjonen burde hatt fast tilsig av friskt blod – frilansere, konsulenter osv som blir knyttet til redaksjonen, mente Knut Haavik.

Kringkastingrådet samlet seg om følgende konklusjon:

- Rådet ser behovet for å formatere musikk, men vil likevel oppfordre NRK til å vurdere tiltak som sikrer et større mangfold av norske artister som bruker norske tekster. Rådet vil også oppfordre NRK om større grad av åpenhet i prosessen som legges til grunn rundt musikkformateringen.

Hjernevask

May-Helen Molvær Grimstad orienterte om at det har kommet inn klager på "Hjernevask", men at programmet også skal behandles i PFU. Derfor tas det journalistiske arbeidet med programserien opp som tema i Kringkastingrådet istedenfor som klagesak.

- Programmet ser ut til å ha bekreftet fordommer istedenfor å utfordre dem. Eia og Ihle er redelige men ukritiske overfor den ene part, og uredelige men kritiske overfor den andre. De har tatt standpunkt på forhånd, uten at dette er gjort klart i programmet. De formidler sitt syn skjult. Det er dette som kalles hjernevask. Programskaperne har bevisst latterliggjort norsk forskning, sa Harriet Bjerrum Nielsen i sin innledning.

- Utgangspunktet vårt var å lage program med forskningsformidling knyttet til kjønn, klasse og seksualitet. Vi tok utgangspunkt i hvordan man tenker i detektivhistorier. Det er mye fram og tilbake om hvem som er morderen. Vi trengte uenighet. Vårt budskap var at det er uheldig med faglig arroganse. Dette ønsket vi å avdekke. Vi hadde en kritisk og gravende agenda. Det vi ikke sa var at programmet ville rette et kritisk søkelys mot forskning som avviste biologien, sa Harald Eia i sin innledning, og fortsatte: - Ja, det er en slags populisme i programmet. Vi spilte på at sunn fornuft ofte går mot samfunnsvitenskapelig teori, sa Eia, som samtidig innrømmet at det ble gjort flere feil underveis. – For eksempel skulle vi snakket med flere norske forskere "på den andre siden". Vi syntes dessuten det var et morsomt tv-grep å ta med norske klipp og vise til utenlandske forskere, men det er vi ikke så sikre på i ettertid. Vi synes også det er dumt at Jørgen Lorentzen går igjen i så mange programmer. Han fikk "gjennomgå" mer enn andre, og det er ikke bra. Vi visste at det ville komme anklager om kryssklipping. Derfor lagde vi bevisst lange sekvenser med intervjuer, og mener at vi fremstilte Lorentzens synspunkter korrekt, sa Harald Eia, som kunne fortelle at han aldri hadde fått så mange e-poster i forbindelse med et program.

- Selv om noen mener dette har vært skadelig for norsk forskning, sier for eksempel Dag Hessen og informasjonssjefen ved Universitetet i Oslo at dette har vært positivt for norsk forskning. Det har dessuten blitt mer dialog mellom fagfeltene etter programserien, og det er bra, sa Harald Eia, som var glad for at han hadde fått overtalt sjefen for underholdningsavdelingen Charlo Halvorsen til å satse på serien.

- Forskerne er informert om temaet på forhånd, men har de fått nok informasjon til å si "ja, jeg er den rette forskeren til å svare på dette"? spurte May-Helen Molvær Grimstad, som også ville vite hvor lenge intervjuene varte.

- Halvannen til to timer. Vi søkte vidt for å finne det vi lette etter, så dette var et skip som ble byget på åpent hav, svarte Harald Eia.

Ole Martin Ihle supplerte: - Vi hadde lange researchsamtaler med forskerne, og snakket gjennom temaene i forkant av intervjuene.

- Dette stemmer ikke med mine egne og forskernes opplevelser. Disse samtalen ble oppfattet som samtale om løst og fast, sa Harriet Bjerrum Nielsen.

- Lorentzen trodde han skulle fortelle om sin forskning. Det så vi lite til, mente Gerd von der Lippe. - Vi oppfattet at han snakket om sin forskning, selv om det ikke handlet om mannsforskning i lbsens stykker, svarte Harald Eia.

- Som jordmor må jeg si at dette har vært spennende programmer, kommenterte May Hansen. Knut Haavik fulgte opp: - Dette har vært en morsom serie. Om noen forskere føler seg tråkket på tærne får være så, jeg tror serien ført til økt interesse for hva forskning er. Dere har gjort en god jobb, jeg har sett mye dårligere programmer fra underholdningsavdelingen enn dette, sa Haavik, som imidlertid mente at kritikken om kryssklipping bør tas alvorlig. – Jeg er ikke imponert av at et intervjuobjekt fikk snakke ett minutt uklippet. Det er ikke spesielt lenge. Med hånda på hjertet - kan dere si at ingen er blitt kryssklippet? Altså redigering slik at man forandrer meningsinnholdet i et intervju?

- Vi gjorde ikke det. Klipperen vår har jobbet med blant annet "Brennpunkt" og har en høy etisk standard, svarte Harald Eia. - Fikk forskerne mulighet til å se opptakene? spurte Mette Gundersen. - Alle fikk tilbud om transkripsjon eller dvd, og kom med tilbakemeldinger som vi tok til etterretning, svarte Eia – Vi var blant annet mye i dialog med Lorentzen, og tok ut ting og gjorde presiseringer helt opp til sendedag, supplerte Ole Martin Ihle.

- Agnes Bolsø fikk se opptaket dagen før sending, kunne Harriet Bjerrum Nielsen opplyse. – Ja, og det er ikke bra nok, men det hadde tekniske grunner, svarte Harald Eia. - Kunne de trukket seg fra hele serien? spurte Mette Gundersen. – Nei, svarte Harald Eia. - Vi vurderte det slik at en forsker som hadde uttalt ikke kunne trekke seg etter å ha blitt konfrontert med egne utsagn. – Dette ble også sjekket med juridisk avdeling, supplerte Charlo Halvorsen.

- Hvor mange forskere sa nei til å stille? Spurte Gerd von der Lippe. - Noen. Det handlet først og fremst om redsel for at dette var skjult kamera i forbindelse med et humorprogram, svarte Harald Eia.

- I serien googlet dere for å finne forskere. Var det slik dere jobbet? Spurte May-Helen Molvær Grimstad. – Det er bare et fortellergrep, svarte Eia.

- "Hjernevask" var interessant som seer. Er det noen som tror at det enten er arv eller miljø, tenkte jeg. Alle journalister vet at det ikke er noen sak å få forskere til å si mot hverandre. Det samme gjelder å få forskere til å si noe dumt, sa Frank Rossvik, og fortsatte: - Dette har skapt en debatt og et engasjement både blant forskere og folk flest. Jeg ser en del av de kritiske poengene fra Nielsen som Eia bare delvis svarer på, og anser dette for å være et mildt tilfelle av at hensikten helliger middelet, sa han.

- Eia er en tidligere kollega av meg, og det er fantastisk hvordan han har funnet klangbunn i store deler av det norske folk. For første gang har jeg debattert med biologer. Det er knallinteressant, sa Gerd von der Lippe. - Dere har lagt vekt på populisme og skjult agenda, og det blir en tabloidisering som blir umulig å forholde seg til. Dette blitt en reproduksjon av stereotyper som jeg skulle ønske vi ikke hadde sett i et slikt populært program. For eksempel når det gjelder rasebegrepet. Når det gjelder intelligens, kunne dere forklart litt mer om hvor mye kulturelt og hvor mange verdier som ligger i iq-tester, sa Lippe, og fortsatte: - En av forskerne sa til meg at han hadde latt seg forføre, men at vedkommende nå ikke sover skikkelig om natta. Etter dette programmet har det kommet opp mye grums fra antiintellektuelle som fryder seg når forskere driter seg ut. Det er synd. Dere er flinke til å treffe folk. Fortsett med forskningsprogrammer om økonomer og den makt de har i nærkontakt med Finansdepartementet for eksempel. Kjønnforskere og sosiologer har null makt i forhold til dem. Kjønnforskere og sosiologer har brukt så lang tid på å komme på banen at det er synd at de blir "driti ut" på denne måten, sa Gerd von der Lippe.

- Dette er en viktig debatt. Jeg likte dårlig programmet om rase og intellekt, men at dere setter fokus på bastantheiten i forskning har vært bra, sa May Hansen, og fortsatte: - Blir man med på den type program må man vite at man blir klippet. Man må vite hva man er med på.

- Å underbygge kritikken med at det er underholdningsavdelingen som har produsert programmet er irrelevant. De journalistiske prinsippene er de samme der som i andre avdelinger, sa Hans-Tore Bjerkaas. - Jeg oppmuntrer tvert imot til å tenke cross over på denne måten, sa han. – Vi som redaktører har også vært involvert her, supplerte Per Arne Kalbakk.

- Jeg har et annet filter når ser et program fra underholdningsavdelingen enn "Brennpunkt" for eksempel. Folk kjenner Harald Eia som komiker, og har på seg andre briller enn om det hadde vært en annen journalist, sa Mette Gundersen, som ikke var enig med Nielsen. - Programmet etterlater seg ikke forakt for forskning, men en ny interesse. Vanlige folk deltar i forskningsdebatten på en helt ny måte. Dette er god underholdning og en ny form for journalistikk som blander sjangere. Jeg vil ha mer av det, sa hun.

- God journalistikk og god forskning har til felles en nysgjerrighet ut fra en uavhengig tilnærming, sa Stein Gauslaa. - Det journalistiske poenget er at dere går etter makten – her er det et tverrfaglig miljø som har lagt premissene for likestillingsdebatten gjennom mange år. Dersom det kan stilles spørsmål ved om dette miljøet er opptatt av innspill fra andre forskningsmiljøer, så er man midt inne i en politisk problemstilling som trenger økt oppmerksomhet, sa Gauslaa, som berømmet Eia og Ihle for å ha stukket hånda inn i et vepsebol. – Dere fortjener honnør for å ha luftet ut litt. Og det finnes også andre forskningsmiljøer som ikke er åpne nok, sa han.

- Det er spennende at dere greier å kommunisere med folk flest. Også ungdom. Debatt rundt forskning er bra, det sette i gang prosesser hos folk, sa May-Helen Molvær Grimstad, men la til: - Forskere er ikke drillet i media. Det er ekstremt viktig at forutsetningene for intervju er klare.

- Når det gjelder å gå etter makta, må ikke NRK glemme at NRK er makta nesten i enhver intervjusituasjon. En kjendis fra NRK kommer til en forsker – da har han makta, mente Frank Rossavik. - Eia er kjent som komiker, og dette skaper usikkerhet hos intervjuobjektet. Man må ikke glemme at NRK nesten alltid er den sterke part i en

slik sak. Det er heller ikke sant at kjønnsforskningen er bombet tilbake til steinalderen. Mange har også fått inntrykk av at kjønnsforskerne er blitt dårlig behandlet, sa han.

- De fleste kjønnsforskere ser at både arv og miljø er viktig, sa Gerd von der Lippe, som mente kjønnsforskningen får for lite penger. – Når det gjelder makt, er det helt andre forskere som har makt i det norske samfunnet, mente hun. - Ingen andre gitt kvinner så mye dårlig samvittighet som kjønnsforskningen, supplerte May Hansen.

Harald Eia var enig i en del av kritikken. – Vi kunne lagt det opp på en annen måte. Vi hadde en skjult agenda for å lokke fram arroganse, og kunne informert om det. Vi burde sagt at vi føler det er en motsetning, spilt med mer åpne kort og fått like interessante og gode programmer, sa han. – Vi har absolutt lyst til å lage mer journalistikk om forskning, men vet ikke om det er så lett å få til "Hjernevask II". Da trenger vi mer penger.

- Programmet har skapt et feilaktig bilde av forskning. Man har forhåndsdømt den ene siden, sa Harriet Bjerrum Nielsen. - Mange forskere vil ha problemer med media etter dette, noe som kan føre til at forskere ikke tør by på seg selv, men overlate informasjonsformidlingen til informasjonsavdelingene. Det er synd, sa hun.

Kringkastingsrådet samlet seg om følgende konklusjon:

- Rådet takker for to gode innledninger og tar diskusjonen om "Hjernevask" til etterretning.

Klagesaker

Sånn er livet 7. desember 2009

- Dette var en samtale, en gratulasjon og et ønske om å vite hva en forsker ved jødisk museum kan forske på og hvor uavhengig han er. Jeg skjønner at noen reagerer når Gaza-krigen kommer inn i samtalen, sa Jan Erlend Leine fra "Sånn er livet"-redaksjonen. - Jan Birger Arentz måtte å stille spørsmål på ble ikke nådig tatt opp. Men det er en forskjell på hva som blir sagt og hva man hører. Dette handlet om uavhengighet i forskning, mens Anne Sender hørte det som om norske jøder er ansvarlige for Israels handlinger. Det ble god tid til å motsi dette etterpå. Vi opplevde ikke at dette ble skjevt, sa han.

Knut Haavik ville vite om intervjuet ble sendt direkte. - Ja. Hvis det ble opplevd som falske premisser må vi beklage. Vi er et dialogprogram, og har ikke noen agenda eller syn, svarte Leine.

- Jeg hørte at Bruland han ble ukomfortabel, sa Frank Rossavik, og fortsatte:
- Minoriteter blir ofte gjort kollektivt ansvarlige, for eksempel bli muslimer ofte omtalt som terrorister, og jøder får ansvaret for problemene i Gaza. Det stilles et legitimt spørsmål om uavhengig forskning i programmet. Men spørsmålet om Israel-Palestina-konflikten er ikke greit. Et og annet skeivt spørsmål må man vel kunne leve med, men Bjarte Bruland ikke særlig medievant. Anne Sender sier at hun opplevde at intervjueren prøvde å ta Bruland. Derfor ble det en ansent tone. Dette er ikke et riktig sted for en medarbeider å luften Israel-Palestina-konflikten, mente han.

Stein Gauslaa var enig. - Plutselig faller det et spørsmål som intervjueren får en reaksjon på som gjør at han gjennom resten av intervjuet prøver å korrigere. Det endret settingen helt. Er det likevel legitimt overfor en forsker ved jødisk museum å spørre om konflikten med palestinere? Jeg skal ikke skråsikkert si at det ikke skulle vært stilt, men dette er et tema som intervjueren burde gjort intervjuobjektet oppmerksom på på forhånd, mente han.

- Jeg synes det er relevant at man i et sånt program både klargjør prisutdelers og prismottakers rolle, selv om man ikke lykkes ikke helt her, sa Jon Olav Alstad.

- De fleste journalister ønsker å avdekke sannheten, og er nysgjerrige. Da stiller man spørsmål, sa Saera Khan, som trakk en parallell til terrorisme og islam. - Hver gang noen av oss stiller opp i portrettintervjuer og skal snakke om det vi driver med, får vi spørsmål som "spiser du svin", "drikker du vin" og "hva synes du om Midt-Østen". Man blir på godt og vondt knyttet til religion eller etnisk tilhørighet. Det gjør at vi får slike debatter som dette og det er bra. Det er viktige debatter i et flerkulturelt samfunn. Hva er lov å gjøre, hvilke grenser kan vi sprengre, hva tåler vi, skal vi tåle alt, hvor går ytringsfriheten. Det er naturlig at en journalist i et intervju med en person som driver med forskning på et politisk betent felt stiller spørsmål om vedkommendes standpunkt i en konflikt. Jeg forstår følelsen klageren sitter med, men mener ikke den skal få medhold, sa Khan, og la til: - Dagbladet spør meg om jeg er personlig muslim eller ikke. Men de spør ikke Per Kristian Foss om han går i kirken hver søndag.

May-Helen Molvær Grimstad mente intervjueren hadde vært for kritisk og at det lå en mistillit under, mens Knut Haavik var enig med Khan og Alstad. – Jeg synes ikke denne saken burde vært tatt opp. Det er ikke noe prinsipielt i dette. Hvis journalisten stiller spørsmål som intervjuobjektene synes er upassene – så får de si det, da. De kunne avvæpnet intervjueren. Det verste som kan skje dette hus er at det blir enda flere mikrofonstativer, sa han.

Kringkastingsrådet samlet seg om følgende konklusjon:

Kringkastingsrådet tar drøftingene om intervjuet med Bjarte Bruland til etterretning.

Klager til orientering

Klagebrev nummerert 1-17 ble gjennomgått. Samtlige ble tatt til etterretning av rådet etter enkelte oppklarende presiseringer. En sak ble viet ekstra oppmerksomhet, klagesak nr. 5 som omhandlet NRKs engasjement i pengespill fra Norsk Tipping (se neste punkt)

NRKs sendinger fra Norsk tipping

- Får NRK inntekter av dette? spurte Knut Haavik. – Nei, vi betaler for dem. Dette er en service for seere som spiller, svarte Hans-Tore Bjerkaas. Haavik mente dette er prinsipielt vanskelig. – Man kjører kampanjer mot spilleavhengighet, mange har spilt seg fra gård og grunn. Dette er fantastisk markedsføring av et kommersielt produkt. Riktignok går mye ut igjen til kultur og idrett, men som tv-seer har jeg irritert meg over dette. Jeg vet ikke om det er NRKs oppgave, mente han.

May-Helen Molvær Grimstad var enig i at dette er et dilemma, og May Hansen var enig. – Dette er et alvorlig tema for mange, sa hun.

Kringkastingsrådet behandlet en tilsvarende klage i 2007, og flere mente det var for tidlig å ta opp saken på nytt. Konklusjon: Referatet fra desember 2007 distribueres

på nytt til medlemmene av rådet. Deretter gjøres en ny vurdering på om saken skal tas opp til ny behandling.

Eurovision Song Contest 2010

- Jeg ble litt redd da jeg skjønte vi kom til å vinne i fjor, sa prosjektleder Jon Ola Sand i sin orientering om vårens store NRK-begivenhet. I alt 1000 personer, hvorav 600 frivillige, kommer til å jobbe med prosjektet, og denne uka begynner forberedelsene på Telenor Arena.

- Hvordan skaffer dere 600 frivillige? spurte Knut Haavik, som også satte spørsmålstegn ved at journalistene må betale maten sin selv under arrangementet. – Jeg har dekket mange finaler, men har aldri måttet kjøpe noe, sa han.

- Vi har valgt å ikke dele ut mat til pressen. De må kjøpe sin eget mat – og øl, svarte Jon Ola Sand. – Når det gjelder frivillige, har vi to delegasjonsverter til hvert land. Vi har samarbeidet med Oslo 2011 og deres frivilligapparat om dette. En del av dem er frivillige fra NRK. Vi betaler mat, transport, suvenirer og crew-klær, sa Sand, som på spørsmål fra Frank Rossavik om det var planlagt storskjermer ute i Oslo kunne svare at det ikke er planer om dette.

- Det har vært lansert forslag om et Dissimilis-innslag i pausen. Blir det noe av? spurte May Hansen. – Vi har fått med oss det engasjementet, det er blant annet en Facebook-gruppe med 20 000 medlemmer. Men vi har tatt noen andre redaksjonelle valg. De kan delta i dansen vi legger opp til i byen, men vi vil ikke arrangere noe spesielt rundt Dissimilis, svarte Jon Ola Sand.

050510
Vetle Daler